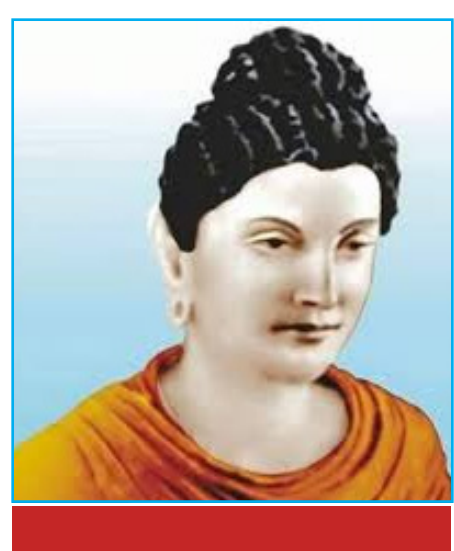

People's Herald

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

ਸੁਵਤੰਤਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਭਾਈਚਾਰਾ

PATIALA

On line paper

17 ਅਗਸਤ 2025 ਐਤਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਸਾਲ ਚੌਥਾ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

whatsapp. 91-94636-01616

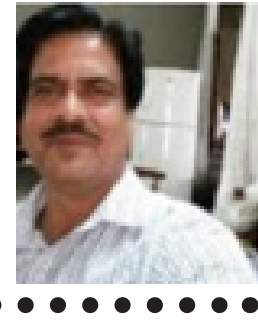
email. hardipchumber57@gmail.com

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ‘ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੋ ਮੁਹਿੰਮ’ ਤਹਿਤ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਤੇ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਪਿੰਡ ਬਠੇਈ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੋਲੀ ਦੇ ਕੇ 11 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਭੋਂ ਮਾਫੀਆ ਵਲੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ, ਪਟਿਆਲਾ ‘ਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 16 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ-- ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅੱਜ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ “ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੋ ਮੁਹਿੰਮ” ਤਹਿਤ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ, ਅਤਿਆਚਾਰ ਧੌਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਝੂਠੇ ਮੁੱਕਦਮੇ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਬਠੇਈ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਦਲਿਤਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੋਲੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਐਲ ਏ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਬਸਪਾ ਸਮੱਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੋ ਮੁਹਿੰਮ ਕਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨਿਕੰਮੀ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਧ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਪੱਛੜਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤਿਆਚਾਰ ਧੌਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ,ਝੂਠੇ ਮੁੱਕਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਬਠੇਈ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੋਲੀ ਦੇ ਕੇ 11

ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਭੋਂ ਮਾਫੀਆ ਵਲੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੰਡੇੜ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਪਿੰਡ ਭਾਂਖਰ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਝੂਠੇ ਮੁੱਕਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬਸਪਾ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2027 ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਸੀ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ 2027 ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏਗੀ। ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਬਸਪਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੈਂਪਲਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪਰਜਾਪਤੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ ਵਲੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਪੱਛੜੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਲੈਕਚਰਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲੂਰ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਜੇਨ ਪਟਿਆਲਾ ,ਰਾਜਾ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਨਹੋੜੀਆਂ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਜੇਗਾ ਸਿੰਘ ਪਨੇਦੀਆ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ,ਡਾਕਟਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛੜਬੜ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਗਰੂਰ ਵੱਲੋਂ 78 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ , ਕਿਸਾਨਾਂ , ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਬਾਰੇ

ਮੁਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਵਰਕਰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ : ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ, PRTC ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਪੈਸੇ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਝੂਠ, ਫਰੇਬ ਵਰਤਣ! ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ- ਧਾਮੀ ਪਨਬੱਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ

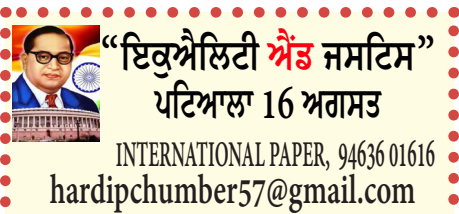

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 16 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ :ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਮੁਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਪੈਸੇ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਝੂਠ, ਫਰੇਬ ਆਦਿ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਖੰਡਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਸੋਦੀਆ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖਾਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਵੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਦਾ ਹਰ ਕੋਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਚਰਨਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਮੱਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਬੱਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਕਿਰਤ ਕਰਨ, ਵੰਡ ਛਕਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜਿਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਹੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਾਸਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲੇ ਕਿ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੂਟ ਕਰਨ ਆਏ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਗੰਧਲਾ ਹੋਵੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਖਾਸੇ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਰੜਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਵਾਰ ਸੋਚੇ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 16 ਅਗਸਤ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੀਐਰਟੀਸੀ ਅਤੇ ਪਨਬੱਸ ਦੇ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੱਤਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰੇਡਵੇਜ਼, ਪਨਬੱਸ ਤੇ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਕੰਟਰੈਕਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ 25/11 ਵਲੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅੱਜ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਕਰਕੇ

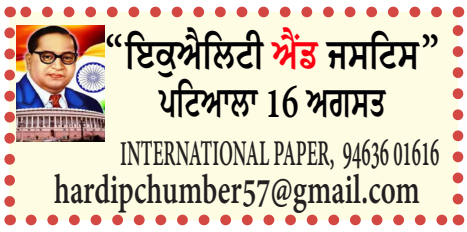
ਪਨਬੱਸ ਦੇ ਏ.ਡੀ.ਓ. ਰਾਜੀਵ ਦੱਤਾ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਸਾੜਿਆ ਤੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਪਨਬੱਸ ਦੇ ਐਮ.ਡੀ. ਤੇ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਮ.ਡੀ. ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ‘ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹੋਰ-ਫੇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ‘ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏ.ਡੀ.ਓ. ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ‘ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਏ.ਡੀ.ਓ. ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ‘ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

“Equality and Justice”

WhatsApp No. 91-94636-01616

<https://equalityandjusticepatiala.wordpress.com/>

email - hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਓ
(ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ 14 ਅਗਸਤ, 1937 ਨੂੰ ‘ਜਨਤਾ’ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਣ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - ਸੰਪਾਦਕ) ਪਿਆਰੇ ਭਰਾਵੇ,

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਧੰਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਡਾ.

ਵਾਡ ਦਾ ਮੁੰਬਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ, ਲੋਕਸ਼ਾਹੀ ਸਵਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਣ ਬਲਵੰਤ ਭੋਪਟਕਰ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਥਾਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਤੀਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ, ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਨੀਵਰ ਵਾੜਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੋਚੋ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ‘ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ‘ਤੇ ਸਿਰਫ ਨਾਮ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਗਡੋਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਲਈ ਉਸ ਕੌਂਸਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ 5-6 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 11 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸੀਟਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 1919 ਤੋਂ 1935 ਤੱਕ, ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ, ਯਾਨੀ 10-12 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਘਟਦੀ ਗਈ। ਪਰ ਅੱਜ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 27 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਿਛਲੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ‘ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ‘ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’, ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ‘ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਛੁਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ 15 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ‘ਤੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ।

ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਰ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਜਿੱਤਾ ਕੇ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਛੁਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ? ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਿ, “ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਾਂਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।”

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਚਮਾਰ ਨੇਤਾ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਸਾਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਛੁਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੋਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ।” ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਯਤਨ ਕੀਤੇ? ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੰਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਡੁੱਬ ਜਾਓਗੇ। “ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ। ਪਰ ਮੈਂ ਹਰ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਕੱਲੇ ਮੁੰਬਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ ਚੋਣਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ। ਇਸਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਓ। ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਆਬਾਦੀ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਓ।

ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਠ ਆਨੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਖੁਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਖਬਾਰ

ਲਾਲ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਸਾਡੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ

ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰ ਲਾਲ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਲਾਲ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਲਗਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਮਰ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਉਸਦਾ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ

ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ‘ਜਨਤਾ’ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਜਨਤਾ’ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਭਵਿੱਖ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਡੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ।

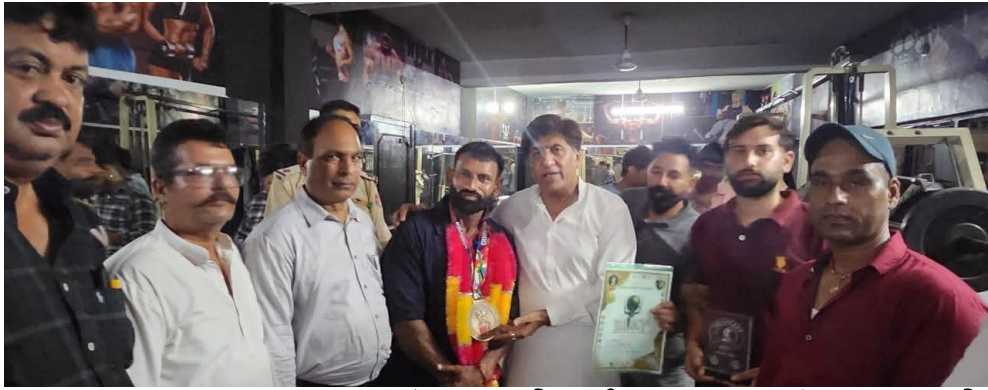
ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਾਂਗਾ, ਇਹ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਨਾਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਤ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਰਗੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਛਪਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ।” ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਹੋਈ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸੰਗਠਨ ਇੰਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀ. ਬਾਲੂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਲਸੀ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਚੋਣ ਨਾ ਜਿੱਤਦਾ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਥਾਈਲੈਂਡ ’ਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਵਤਾਰ ਲਾਲ ਭੁੱਟੇ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਪਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

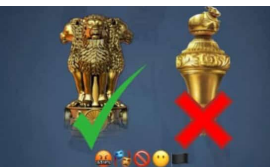
ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ
(ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)
ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੱਪਾ
ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗੌਰਵ, 53

ਸਾਲਾ ਅਵਤਾਰ ਲਾਲ (ਭੁੱਟੇ) ਨੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ

ਹੋਏ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਪੱਟਾਇਆ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਕ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਆਈ.ਬੀ.ਐਫ.ਐਫ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਵਤਾਰ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਪਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿੱਤ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਅਭਿਆਸ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

संगठन बना कर स्वतंत्र लेबर पार्टी को बलवान बनाओ

(डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर का यह भाषण 14 अगस्त, 1937 के ‘जनता’ में अग्रलेख की जगह छपा है। इसमें भाषण

बावजूद उस समय हमने बड़ी जीत हासिल की थी। कांग्रेस के लोग भी इस बात को मानते हैं उस समय पूरे हिन्दुस्तान में कांग्रेस को केवल तीन ही जगहें महत्वपूर्ण लगती थीं। डॉ. वाड की मुंबई युनिवर्सिटी की जगह, लोकशाही स्वराज पार्टी के सर्वेसर्वा श्री लक्ष्मण बलवंत भोपटकर की पुणे की जगह और तीसरी स्वतंत्र लेबर पार्टी की मुंबई की मेरी जगह। इनमें से पहली दो जगहें कांग्रेस पा सकी लेकिन तीसरी मेरी जगह वे नहीं ले पाए। सो कांग्रेस को भी हमारे सामर्थ्य का अहसास हो चुका है। इलेक्शन से पहले स्वतंत्र लेबर पार्टी का नाम तक लेने जो बल्लभ भाई पटेल तैयार नहीं थे उन्होंने इलेक्शन के बाद शनिवार वाडे के सामने मंत्रियों द्वारा पद स्वीकारने के लिए बुलाए गए आयोजन में साफ-साफ कहा कि डॉ. अम्बेडकर का स्वतंत्र लेबर पार्टी बहुत महत्वपूर्ण पक्ष है और कांग्रेस को इस पक्ष का कहना मानना पड़ेगा। सोचिए यह असर किस बात का है? यह और किसी बात का नहीं, हमारे संगठन का असर है।

काँग्रेस हिन्दुओं की संस्था है। आज तक हिन्दुस्तान पर अंग्रेज सरकार का राज था। इसी कारण इन लोगों के हाथ में राजनीति के सूत्र नहीं थे। लेकिन आज हिन्दुस्तान पर नाममात्र के लिए अंग्रेजों का राज है। आज राजनीति के सारे लगाम हिन्दुओं के ही हाथ आए हैं। इसीलिए अबके बाद हमें अपने बचाव की संगठित कोशिश करनी होगी। उसके बगैर अबके बाद कोई चारा नहीं। जिस काउंसिल के जरिए राजनीतिक सत्ता को सौंपा जाता है उस काउंसिल में आपके प्रतिनिधियों का पहुंचना जरूरी है। हिन्दुस्तान में सब दूर काँग्रेस की जो जीत हुई है वह काँग्रेस की नहीं ब्राह्मण्य की जीत हुई है। यह हमें भूलना नहीं चाहिए। 5-6 प्रांतों के मुख्यमंत्रियों के पद ब्राह्मणों को ही मिले हैं। मुंबई प्रांत की 11 जगहों में से 5 जगहों ब्राह्मणों को ही मिली हैं। 1919 से 1935 तक काउंसिल में ब्राह्मण सदस्यों की संख्या बेहद कम यानी 10-12 तक ही सीमित थी। आगे वह और कम होती गई। लेकिन आज मुंबई में काँग्रेस को मुंबई में 27 सीटें मिली हैं। इसी से आपको पता चलेगा कि ब्राह्मण्य की कितनी बड़ी विजय हुई है। इस ब्राह्मण्य से अगर आपको अपना बचाव करना हो तो आपको संगठित होना पड़ेगा।

पिछले राउंड टेबल कॉन्फरेंस के समय मुझसे एक भूल हुई थी। मुझे कानून में ही यह प्रावधान रखवा लेना चाहिए था कि गवर्नर को मंत्रीमंडल में अल्पसंख्यक पक्ष का एक प्रतिनिधि नियुक्त करना होगा। यह बात इन लोगों की मर्जी पर नहीं छोड़नी चाहिए थी। लेकिन तब मैंने सोचा कि ‘लिहाज पकाने वाली के साथ खाने वाली को भी करना चाहिए’ उक्ति के अनुसार इस बात पर ज्यादा जोर नहीं दिया। लेकिन उनकी मर्जी पर बात को छोड़ा तो देखिए उसका क्या असर हुआ है। उन्होंने अस्पृश्यों के एक प्रतिनिधि तक को मंत्रीमंडल में जगह नहीं दी। कानून इस बारे में भले न हो, लेकिन शिष्टाचार के तौर पर ही सही उन्हें हमारे एक प्रतिनिधि को लेना चाहिए था।

हमारी 15 जगहों में से चार जगहों पर काँग्रेस ने अपनी तरफ से हमारे लोगों को जिताय़ा। फिर उन्हें काँग्रेस ने मंत्रीपद क्यों नहीं दिया? अगर वे चारों प्रतिनिधि आयोग्य हैं तो इन आयोग्य प्रतिनिधियों को चुनाव में जिता कर काँग्रेस ने बड़ी गलती नहीं की? मुसलमानों का प्रतिनिधि लेने में अगर उन्होंने इतनी कोशिशें कीं तो अस्पृश्यों के प्रतिनिधि को क्यों नहीं लिया? इसके लिए एक ही बात जिम्मेदार है और वह यह कि उनकी यही मानसिकता है कि, “हम आपके लिए सब करेंगे, आपको अपने लिए कुछ नहीं करना है।”

कुछ दिनों पहले चमारों के एक नेता ने अखबार में अपना बयाना छपवा लिया था जिसमें उसने कहा था, “अस्पृश्यों के प्रतिनिधि को मंत्रीमंडल में नहीं लिया इसका हमें बुरा नहीं लगता क्योंकि खेर साहब पर हमें पूरा भरोसा है।” अगर ऐसा ही है तो इन लोगों ने चुनाव लड़ाने की मशकत तो आखिर क्यों की? ध्यान में रखिए, इस प्रकार अगर आप इन लोगों के भरोसे रहे तो बीच भंवर में डूब जाएंगे।

महात्मा गांधी की काँग्रेस में चार आने की भी भागीदारी नहीं है लेकिन काँग्रेस के लोग उनके सभी फतवे काँग्रेस के लोग मानते हैं सो उन्हें इस बारे में कुछ करना चाहिए, वे क्यों नहीं करते? लगता तो यही है कि वे हमारे बारे में कुछ करना ही नहीं चाहते। इसीलिए हमारे संगठित होने की जरूरत है। एक और बात भी मैं आपसे कहना चाहता हूं और वह यह कि काउंसिल में शरीक होना आसान काम नहीं है। उसके लिए गृहस्थी छोड़नी पड़ती है। इलेक्शन का खर्चा जबरदस्त होता है। उसे उठाना हमारे उम्मीदवारों के लिए संभव नहीं होता। कहना होगा कि पिछले इलेक्शन में खड़े कई उम्मीदवारों की मुझे आर्थिक मदद करनी पड़ी तब जाकर वह चुनाव जीत पाए। लेकिन इस तरह मैं हर बार हरेक की मदद नहीं कर पाऊंगा। उम्मीदवारों के लिए भी अपना खर्चा खुद उठाना संभव नहीं हो पाता। इसलिए आप अगर अपनी तरफ से अच्छे लोगों को काउंसिल में भेजना चाहें तो उनका खर्चा आपको उठाना होगा। पिछले इलेक्शन में काँग्रेस की ओर से जो उम्मीदवार खड़े थे उनका सभी खर्चा काँग्रेस ने ही दिया था। अकेले मुंबई शहर में काँग्रेस ने इलेक्शन को दिन हजारों रुपए खर्च किए थे यह ध्यान में रखने लायक बात है।

मैं आपसे बस इतना ही कहना चाहता हूं कि इस संस्था को आप हर तरह से समर्थन दें। इसे काँग्रेस की तरह ही बलवान पक्ष बनाएं। मुंबई में हमारी जनसंख्या एक लाख से अधिक है। सौ कम से कम एक लाख लोगों को इसका सदस्य बनाएं।

इस संस्था का सालाना शुल्क केवल आठ आने रखा है जो कि बहुत कम है और हर कोई भर सकता है। काँग्रेस के साथ अमीर लोग हैं उस तरह आपके साथ कोई नहीं है। आपको खुद अपनी गृहस्थी सम्भालनी होगी। विलायत में भी पार्लियामेंट में मजदूर पक्ष है। लेकिन वे भी इसी प्रकार चंदा इकट्ठा कर चुनाव लड़ाते हैं। हर पार्टी को अपने अखबार की

बेहद जरूरत होती है। अखबार के बिना हम काम नहीं कर सकते। इसीलिए हमारी पार्टी का ‘जनता’ अखबार बढ़िया ढंग से चलना जरूरी है। आप सभी को उसका चंदा देकर सदस्यत्व लेना चाहिए। आप जिन प्रतिनिधियों को चुनाव जिता कर काउंसिल में भेजते हैं वे वहां जाकर क्या करते हैं इसकी जानकारी आपको अखबारों से ही मिलेगी। इसीलिए आप सभी को ‘जनता’ के सदस्य जरूर बनना चाहिए। कुछ लोग अन्य अखबार खरीद कर पढ़ते हैं। क्योंकि उसमें सट्टे के नंबर और भविष्य दिया जाता है। सट्टा खेल कर किसी का भला नहीं होता और अखबारों में छापे भविष्य सच साबित नहीं होते। हमारे अखबार के अलावा अन्य किसी अखबार में आपको अपनी पार्टी के कार्यक्रमों और आन्दोलन की सही दिशा की जानकारी नहीं मिलेगी। इसके लिए और अपनी पार्टी के प्रति गर्व महसूस करने के लिए सबको जनता पत्र का सदस्यत्व लेना होगा।

आखिर मैं आपसे एक बहुत ही महत्वपूर्ण बात कहना चाहता हूं और वह यह है कि आप अपने अंदर की सम्मान-अपमान की भावना हटा दीजिए। मेरा नाम व आए तो आगे चल रहे काम का मैं विरोध करूंगा यह भावना बुरी है। गलत है। आप काम करते रहिए, नाम अपने आप होगा। मैं और मेरे सहयोगी मित्र जानते हैं कि जब तक हमने कोई कार्य करके नहीं दिखाया था तब तक टाइम्स जैसे अखबार में अपने काम के बारे में थोड़ी जानकारी छपवाने के लिए भी हमें कितनी मिहनत करनी पड़ती थी। अब वही लोग हमसे पूछते हैं, “अगर आपका कुछ छापना हो तो हमें बताइए “ सभी लोगों को राजनीतिक और सामाजिक झगड़े तुरंत भूल जाने होंगे। पीछे जब एक बार महार परिषद हुई थी तब मैंने देखा कि जिनके हाथ इस परिषद के अधिकार सूत्र आए थे उन्होंने अपने अधिकारों का अपने झगड़ों के लिए गलत इस्तेमाल किया। ऐसा नहीं होना चाहिए।

इस संस्था का मुख्य काम इलेक्शन के दौरान एकता बरकरा रखना ही होगा। इस संस्था द्वारा समर्थित उम्मीदवार को ही आपको वोट देने होंगे। इसी के लिए आपको संगठन बनाना होगा। और हमारा संगठन इतना मजबूत होना चाहिए कि उसमें से एक भी सदस्य निकल कर ना जाए। ऐसा किए बगैर हमारे सामने कोई और चारा नहीं है पिछले चुनाव में मेरे और पी. बालू के मतों में अधिक से अधिक दो हजार वोटों का ही फर्क था। उस वक्त आप में से अगर कुछ लोग आलस करते तो मैं शायद इलेक्शन जीत नहीं पाता। आपके विकास की राह राजनीति ही है। इसीलिए आप संगठन बना कर स्वतंत्र लेबर पार्टी को बलवान बनाएं। इतना ही मैं आपसे कहना चाहता हूं

75 साल बाद नंदुरबार के आदिवासी गांव में पहली बार फहराया तिरंगा, जानें कैसे बना यह दिन ऐतिहासिक

नंदुरबार के उदाद्या, खपरमाल, सदरी और मंजनिपाड़ा जैसे आदिवासी गांवों में पहली बार तिरंगा फहराया गया, बच्चों और ग्रामीणों ने आज़ादी का पर्व मनाया।

नंदुरबार (महाराष्ट्र): आज़ादी का अमृत महोत्सव इस बार नंदुरबार जिले के सुदूरवर्ती

आदिवासी गांव उदाद्या के लिए खास साबित हुआ। यहां पहली बार स्वतंत्रता दिवस पर तिरंगा फहराया गया। उदाद्या के 20 वर्षीय गणेश पवार ने इस काम को संभव बनाया। गांव में

बिजली नहीं है और खेभे पर कैसे बांधा जाए ताकि फहराने में दिक्कत न हो।

अगले दिन, गणेश पवार ने करीब 30 बच्चों और ग्रामीणों के साथ मिलकर गांव के इतिहास का पहला झंडा वंदन करवाया।

सतपुड़ा की पहाड़ियों में बसा यह गांव मुंबई से लगभग 500 किलोमीटर और नजदीकी तहसील से 50 किलोमीटर दूर है। करीब 400 लोगों की आबादी वाले इस गांव में अब तक कभी तिरंगा नहीं फहराया गया था।

पवार एक स्कूल में बच्चों को पढ़ाते हैं, जिसे यंग फाउंडेशन नामक संस्था संचालित करती है। संस्था के संस्थापक संदीप देओरे बताते हैं— “यह इलाका

प्राकृतिक सौंदर्य और उपजाऊ जमीन से समृद्ध है। नर्मदा नदी भी यहीं से बहती है, लेकिन यह पहाड़ी इलाका होने के कारण पहुंचना बेहद मुश्किल है।” इस साल यंग फाउंडेशन ने तय किया कि उदाद्या,

गवाह बने। इन गांवों में न तो कोई सरकारी स्कूल है, न ही ग्राम पंचायत कार्यालय। इसलिए आज़ादी के सात दशक बीत जाने के बाद भी यहां कभी झंडा नहीं फहराया गया था। देओरे कहते हैं, “यह पहल सिर्फ एक प्रतीकात्मक उपलब्धि नहीं थी, बल्कि ग्रामीणों को उनके लोकतांत्रिक अधिकारों के प्रति जागरूक करने का प्रयास भी था। यहां के आदिवासी

ਦਲਿਤ छात्र सोमनाथ सूर्यवंशी कस्टोडियल डेथ: बॉम्बे हाईकोर्ट ने SIT गठित करने का दिया आदेश, खुलेंगे पुलिस यातना के राज?

दलित विधि छात्र सोमनाथ सूर्यवंशी की संदिग्ध हिरासत मौत मामले में बॉम्बे हाईकोर्ट का बड़ा फैसला, SIT गठित कर जांच का आदेश.

“समानता और न्याय”
पटियाला 16 अगस्त
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

औरंगाबाद — बॉम्बे हाईकोर्ट की औरंगाबाद खंडपीठ ने महाराष्ट्र के पुलिस महानिदेशक (DGP) को निर्देश दिया है कि दलित विधि छात्र सोमनाथ सूर्यवंशी की संदिग्ध हिरासत मृत्यु की जांच के लिए एक विशेष जांच दल (SIT) एक सप्ताह के भीतर गठित किया जाए। यह आदेश न्यायमूर्ति विभा कंकनवाडी और न्यायमूर्ति संजय ए. देशमुख की खंडपीठ ने मौखिक रूप से पारित किया।

अदालत ने स्पष्ट किया कि राज्य सरकार द्वारा पहले नियुक्त जांच समिति को भंग किया जाएगा और उससे जुड़े सभी दस्तावेज अब नई SIT को सौंपे जाएंगे।

बेंच ने कहा, “यदि याचिकाकर्ता विजयाबाई वेंकटा सूर्यवंशी को SIT के सदस्यों पर कोई आपत्ति हो तो वे अदालत के समक्ष दर्ज करा सकती हैं।”

याचिकाकर्ता का आरोप

यह अंतरिम आदेश सोमनाथ की 61 वर्षीय मां विजयाबाई सूर्यवंशी की याचिका पर दिया गया। उन्होंने आरोप लगाया कि दिसंबर 2024 में परभणी में एक शांतिपूर्ण प्रदर्शन के दौरान उनके बेटे को अवैध रूप से हिरासत में लिया गया और पुलिस हिरासत में निर्मम यातनाएं दी गईं। बाद में अधिकारियों ने उसकी मौत को हृदयाघात बताकर मामले को दबाने की कोशिश की।

सोमनाथ, लातूर निवासी

और अनुसूचित जाति समुदाय से आने वाले एक फाइनल इयर के कानून छात्र थे। उन्हें परभणी में डॉ. भीमराव अंबेडकर की प्रतिमा के पास संविधान की प्रतिकृति के अपमान के खिलाफ प्रदर्शन को कैमरे में रिकॉर्ड करते समय गिरफ्तार किया गया था।

FIR और सुप्रीम कोर्ट की कार्यवाही

4 जुलाई 2025 को हाईकोर्ट ने परभणी पुलिस को एक सप्ताह के भीतर FIR दर्ज करने का निर्देश दिया था। अदालत ने कहा था कि प्रथम दृष्टया हिरासत में यातना और मौलिक अधिकारों के उल्लंघन के सबूत मौजूद हैं। इसके बाद 30 जुलाई को सुप्रीम कोर्ट ने महाराष्ट्र सरकार की उस याचिका को खारिज कर दिया, जिसमें हाईकोर्ट के FIR दर्ज करने के आदेश को चुनौती दी गई थी।

हिरासत में यातना और मौत

याचिका में कहा गया कि सोमनाथ को संविधान की प्रति लेकर शांतिपूर्ण ढंग से प्रदर्शन रिकॉर्ड करने के बावजूद अवैध रूप से गिरफ्तार किया गया। 12 दिसंबर 2024 को मजिस्ट्रेट के समक्ष पेश किए जाने के बाद उन्हें पुलिस हिरासत में दो दिन सौंपा गया, जिसके दौरान उनकी बेरहमी से पिटाई

की गई। 14 दिसंबर को दोबारा मजिस्ट्रेट के सामने पेश करने पर उनकी स्थिति और बिगड़ गई। इसके बाद उन्हें न्यायिक हिरासत में भेजा गया, जहां 15 दिसंबर की सुबह 6:49 बजे उनकी अचानक मौत हो गई। जहां पुलिस ने मौत की वजह सीने में दर्द बताया, वहीं सात सदस्यीय मेडिकल टीम की पोस्टमॉर्टम रिपोर्ट में 24 गंभीर चोटों का जिक्र करते हुए मौत का कारण “एक से अधिक चोटों से उत्पन्न शॉक” बताया गया।

कथित सौदेबाजी की कोशिश

याचिकाकर्ता ने आरोप लगाया कि परभणी पहुंचने पर उन्हें पुलिस अधिकारी अशोक घोरबंद IG के पास ले गए, जहां उन्हें बताया गया कि परिवार के अन्य बेटों को पुलिस की नौकरी दिलाई जा सकती है और 50 लाख रुपये देकर शिकायत दर्ज न करने के लिए कहा गया। साथ ही उन्हें अंतिम संस्कार लातूर में करने की सलाह दी गई। लेकिन उन्होंने इन प्रस्तावों को ठुकरा दिया और बेटे की मौत को हिरासत हत्या के रूप में दर्ज करने की मांग की।

अदालत की सख्त टिप्पणी

हाईकोर्ट ने कहा कि भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता (BNSS) की धारा

196 के तहत हुई न्यायिक जांच में गंभीर मानवाधिकार उल्लंघन पाए गए और मौत को सीधे-सीधे हिरासत में पिटाई से जोड़ा गया।

अदालत ने राज्य सरकार को फटकार लगाते हुए कहा, “जब किसी व्यक्ति के संवैधानिक अधिकारों का हिरासत में रहते हुए उल्लंघन होता है, तो यह अदालत मूक दर्शक नहीं बनी रह सकती।”

बेंच ने CID की देरी और आंतरिक जांच की विश्वसनीयता पर भी सवाल उठाए। अदालत ने कहा कि CID ने पोस्टमॉर्टम करने वाले डॉक्टरों को दरकिनार कर JJ अस्पताल, मुंबई से दूसरी राय लेने की कोशिश की, जो जांच पर संदेह पैदा करता है।

SIT जांच का आदेश

अदालत ने 18 दिसंबर 2024 को दर्ज की गई याचिकाकर्ता की शिकायत के आधार पर FIR दर्ज करने और मामले की जांच SIT के तहत एक उप पुलिस अधीक्षक से कराने का निर्देश दिया। साथ ही CID अधिकारी डी.बी. तलपे को अंतिम रिपोर्ट दाखिल करने से रोकने वाला पूर्व आदेश अब निरस्त कर दिया गया।

याचिकाकर्ता की ओर से अधिवक्ता हितेंद्र गांधी ने इस फैसले का स्वागत करते हुए कहा, “सोमनाथ सूर्यवंशी की मौत के मामले में SIT गठित करने का आदेश न्याय की दिशा में बड़ा कदम है। हमें उम्मीद है कि SIT निष्पक्ष जांच कर सच्चाई सामने लाएगी और दोषियों को सजा मिलेगी।”

हरियाणा में दलित वकील रजत कल्सन की गिरफ्तारी पर लोगों में गुस्सा, 30 से ज़्यादा संगठनों ने दी कड़ी प्रतिक्रिया

एडवोकेट रजत कल्सन की गिरफ्तारी पर छात्र संगठनों और सामाजिक कार्यकर्ताओं ने जताया कड़ा विरोध, सभी आरोपों की वापसी की उठी मांग

“समानता और न्याय”
पटियाला 16 अगस्त
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

नई दिल्ली — 30 से अधिक छात्र संगठनों, सामाजिक संगठनों और प्रतिष्ठित व्यक्तियों ने दलित कार्यकर्ता और वकील एडवोकेट रजत कल्सन की गिरफ्तारी की निंदा करते हुए एक साझा बयान जारी किया है। बयान के मुताबिक, 30 जुलाई को हिसार के ऑटो मार्केट से उन्हें सादे कपड़ों में आए लोगों ने बिना किसी गिरफ्तारी वारंट या कानूनी दस्तावेज दिखाए जब्त कर लिया।

बयान में कहा गया है कि यह गिरफ्तारी हिसार जिले के बुढ़ाना गांव की एक महिला की हत्या के मामले से जुड़ी बताई जा रही है।

रजत कल्सन, जो एक जातीय उत्पीड़न और यौन हिंसा के मामले में पीड़िता की पैरवी कर रहे थे, पर आरोप है कि उन्होंने एक वीडियो साझा किया था जिसमें पीड़िता के परिवार और पुलिस पर भ्रष्टाचार के आरोप लगाए गए थे। हालांकि उन्हें इस मामले में अंतरिम जमानत मिल गई थी, लेकिन इसके अगले ही दिन उन पर पुलिस अधिकारियों से हाथापाई और बाधा डालने का एक और मामला दर्ज कर दिया गया।

बयान के अनुसार, पुलिस हिरासत के दौरान रजत कल्सन को वकीलों और परिवार से मिलने नहीं

दिया गया आर उन्हें प्रताड़ित किया गया साथ ही जातिवादी गालियों का सामना करना पड़ा। पिछले महीने पुलिस ने उनके घर पर तीन बार छापेमारी की थी और एक साल से उन पर लगातार नजर रखी जा रही थी। इसके अलावा, हरियाणा पुलिस ने उनका सोशल मीडिया अकाउंट भी बंद करवा दिया है।

कई धाराओं में मामला दर्ज

रजत कल्सन पर भारतीय न्याय संहिता (BNS) की कई धाराओं के तहत मुकदमा दर्ज किया गया है, जिनमें धारा 121(1), 132, 196, 62, 49, 115, 126, 353(1), 353(2), 356(2), 352, 351(3), और 3.5 शामिल हैं। इनमें से कई धाराएं गैर-जमानती हैं और इनमें 2 से 10 साल तक की सजा या जुर्माना या दोनों हो सकते हैं। संयुक्त बयान में आरोप लगाया गया है कि इन धाराओं को “सोच-समझकर रणनीतिक ढंग से लगाया गया है ताकि उनकी लंबी अवधि तक कैद सुनिश्चित हो सके।”

दलित अधिकारों की लड़ाई में सक्रिय

बाकी की खबर

स्वाभाविक रूप से स्वतंत्र जीवन जीते हैं, लेकिन संविधान में दिए गए अधिकारों के बारे में सभी को जानकारी नहीं है। इसी कारण वे अक्सर मजदूरी और लेन-देन में शोषण का शिकार हो जाते हैं।”

इलाके की बड़ी समस्या पहुंच और शिक्षा है। सदरी गांव तक सड़क नहीं है। वहां के लोग कई घंटे पैदल चलते हैं या नर्मदा नदी में नाव से सफर कर दूसरे गांवों तक पहुंचते हैं। सदरी के निवासी भुवानसिंह पवार

कहते हैं— “हमारे बच्चों को वही कष्ट न झेलना पड़े, इसलिए मैंने अपनी ज़मीन पर स्कूल के लिए जगह दी।”

आज भी इन गांवों तक बिजली ग्रिड नहीं पहुंची है। ज़्यादातर घर छोटे-छोटे सोलर पैनल से रोशनी का इंतज़ाम करते हैं। यहां की बोली ‘पावरी’ है, जो न तो शुद्ध मराठी है और न हिंदी, इसलिए बाहरी लोगों से संवाद करना मुश्किल हो जाता है।

देओरे बताते हैं कि

चुप करने की कोशिश की जाती है।

बयान में कहा गया, “यह कोई अकेली घटना नहीं है, बल्कि उन तमाम कार्यकर्ताओं पर बढ़ते दमन का हिस्सा है जो साम्प्रदायिक नफरत, जातीय उत्पीड़न और फासीवादी शासन के खिलाफ आवाज उठाते हैं।”

तत्काल रिहाई की मांग

संयुक्त बयान में एडवोकेट रजत कल्सन के खिलाफ लगे सभी मुकदमों को तुरंत वापस लेने की मांग की गई है और न्याय के लिए संघर्षरत अन्य कैदियों के साथ एकजुटता दिखाई गई है।

ह र ता क्ष र क र्ता संगठन और व्यक्ति

बयान पर हस्ताक्षर करने वाले 35 संगठनों में ऑल इंडिया स्टूडेंट्स एसोसिएशन (AISA), जेएनयू छात्र संघ (JNU-SU), स्टूडेंट्स फेडरेशन ऑफ इंडिया (SFI), बिरसा अंबेडकर फुले स्टूडेंट्स एसोसिएशन (BAPSA) और फ्रैंटर्निटी मूवमेंट शामिल हैं।

य क्ति ग त हस्ताक्षरकर्ताओं में प्रो. अचिन वनाइक, एडवोकेट सुधा भारद्वाज, डॉ. आनंद तेलतुंबड़े, और महिला अधिकार कार्यकर्ता कल्याणी मेनन सेन जैसी हस्तियां भी शामिल हैं।

आंगनवाड़ी भी ज्यादातर जगहों पर सिर्फ नाम के लिए हैं। अपवाद स्वरूप खपरमाल की आंगनवाड़ी कार्यकर्ता आजमीबाई गांव में ही रहती हैं और ईमानदारी से अपनी जिम्मेदारी निभाती हैं।

ग्रामीणों के लिए इस साल का स्वतंत्रता दिवस केवल झंडा फहराने का दिन नहीं था, बल्कि यह अपनी पहचान और लोकतांत्रिक यात्रा में शामिल होने का गर्व महसूस करने का क्षण था।

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਠੁਕਰਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

